

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЛОГОПЕДИЧНИЙ МАСАЖ
ТА АРТИКУЛЯЦІЙНА ГІМНАСТИКА

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності(-тей): 016 Спеціальна освіта. (Логопедія).

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): **4 (120 год.)**: денна форма: 28 - лекції; 20 - практичні;
72- самостійна робота; заочна форма: 6 - лекції; 6 - практичні; 108 - самостійна робота).

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали:

2. Інформація про викладача

ПІБ: Талмач Юлія Борисівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: викладач

Кафедра: загальної педагогіки і спеціальної освіти

Робочий e-mail: yuliyaizmail1975@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: вівторок, 16.00 -17.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни : розвиток та вдосконалення мовленнєвих навичок у людей з порушеннями мовлення. Основні принципи, які вивчаються в цих дисциплінах, включають анатомію та фізіологію мовленнєвих органів, методи масажу для поліпшення м'язового тону та рухливості цих органів, а також вправи для розвитку правильної артикуляції звуків та інших мовленнєвих навичок. Успішне вивчення цих дисциплін допомагає логопедам та

спеціалістам з реабілітації мовлення ефективно працювати з клієнтами для поліпшення їхнього мовлення та комунікативних навичок.

Мета дисципліни: формування у студентів системи спеціальних знань, умінь та навичок використання прийомів логопедичного масажу корекційній роботі з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- особливості будови органів артикуляції;
- специфіку функціонування м'язів антагоністів в процесі утворення та втримування артикуляційних позицій та виконання рухів органами артикуляції;
- методики діагностики порушень артикуляційної моторики; види масажу, які застосовують у логопедичній практиці;
- інструментарій, прийоми та методи проведення логопедичного масажу;
- умови проведення та догляду за засобами, які застосовуються з метою проведення логопедичного масажу.

вміти:

- проводити обстеження артикуляційної моторики;
- виявляти ті порушення артикуляційної моторики, які можна корегувати шляхом проведення логопедичного масажу;
- створювати умови для проведення логопедичного масажу;
- підбирати необхідний інструментарій для проведення логопедичного масажу, його відповідно обробляти;
- підбирати відповідні методи та прийоми проведення логопедичного масажу;
- визначати цільові установки для організації і проведення логопедичного масажу;
- організовувати логопедичну роботу по корекції артикуляційної моторики відповідно до цільової установки.

4. Зміст дисципліни

Модуль 1. Анатомо-фізіологічні основи логопедичного масажу.

Тема 1. Фізіологічний вплив логопедичного масажу на органи та системи організму.

Тема 2. Анатомія і фізіологія органів мовлення.

Тема 3. Обстеження мускулатури мовленнєвого апарату.

Модуль 2. Логопедичний масаж та пасивно-активна гімнастика

Тема 1. Методика проведення логопедичного масажу.

Тема 2. Диференційоване використання прийомів логопедичного масажу в залежності від форми порушення тонусу м'язів.

Тема 3. Використання інструментальних методів під час логопедичного масажу.

Тема 4. Методика використання точкового масажу.

Тема 5. Використання прийомів логопедичного масажу при різних мовленнєвих порушеннях.

Тема 6. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% практичних занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на

відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до практичних занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Шкала оцінювання та нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій тестовій формі та включає 30 тестових завдань різних рівнів складності.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним

	матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи (дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1
2.	Складання плану реферату	1
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1
Разом		10

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю, тобто модульної контрольної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «30». За кожне правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30 балів.

**Таблиця переведення балів
за виконання модульної контрольної роботи**

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою
27-30	5 відмінно
23-26	4 добре
16-22	3 задовільно
0-15	2 незадовільно

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Bauman-Waengler J. Articulation and phonology in speech sound disorders. Ocean View School District, Oxnard, California. 2016.
2. Kurtz E. A. Understanding motor skills in children with dyspraxia, ADHD, autism, and other learning disabilities: A guide to improving coordination. Jessica Kingsley Publishers, 2007.
3. Nusser-Müller-Busch R., Gampp Lehmann K. Facial-oral tract therapy (FOTT). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-51637-6>, 2021.
4. Seikel J. A., Drumright D. G., King D. W. Anatomy & physiology for speech, language, and hearing. Cengage Learning, 2015. 13. Whitaker H. A. (ed.). Concise encyclopedia of brain and language. Elsevier, 2010.
5. Гаврилова Н.С. Логопедичний масаж, як засіб корекції порушень артикуляційної моторики у дітей. URL: <https://aqce.com.ua/download/publications/177/265.pdf/>
6. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.
7. Гужва М. А. Передумови налагодження міжвідомчої взаємодії фахівців у процесі допомоги аутичним дітям. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2016. Вип. 6.
8. Заверико Н.В., Москалюк Т.Д. З досвіду використання нетрадиційних видів масажу при корекції анартрії. The 4 th International scientific and practical conference “Modern directions of scientific research development” (September 28-30, 2021) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2021. P. 297 – 202.
9. Комбарова А. Індивідуальна корекційно-розвивальна програма для дитини. *Інформатика в школі*. 2018. № 9. С.10–21.
10. Кошелєвський Р. Основи дитячої рефлексотерапії. Тернопіль: *Підручники і посібники*, 2007. 248 с.
11. Ласточкіна О. В. Логопедичний масаж: курс лекцій. Навчально - методичний посібник для студентів спеціальності «Корекційна освіта. Логопедія». Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 80с. <http://www.pedlib.ru/Books/5/0218/>
12. Логопедія: підручник / За ред. М.К. Шеремет. Вид. 3-тє, перер. та допов. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.
13. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.
14. Потапенко О. М. Масаж біологічно активних точок у корекційній роботі логопеда. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 24. С. 190-193.
15. Рібцун Ю. В. Види логопедичного масажу в роботі з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку. http://lib.iitta.gov.ua/5850/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF_%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B6_%D0%A0%D1%96%D0%B1%D1%86%D1%83%D0%BD.pdf
16. Санс Менгібар Х.М. Дитячий масаж /пер. з ісп. Харків : Фактор, 2011. 160с. 8. Степашко М.В., Сухостат Л.В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. Київ : ВСВ«Медицина», 2010. 352 с.
17. Степашко М.В. Масаж і лікувальна фізична культура в медицині: підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2010. 352 с.

18. Федорович Л. О. Концептуальні засади підготовки логопеда до роботи з дітьми раннього віку у вищих навчальних закладах в умовах інтеграції в європейський освітній простір. Науковий часопис. Корекційна педагогіка. 2012. Вип.21. С. 286-290.
19. Шеремет М. К. Підготовка корекційних педагогів у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : *Соціально-педагогічна*. Кам'янець-Подільський. 2011. Вип. 17 (1). С.7-11.
20. Шеремет М.К., Боряк О.В. Неврологічні основи логопедії : навч.посіб. Суми : ФОП Цьома С.П., 2016. 252 с.

Інформаційні ресурси:

1. Анатомія людина. URL: <https://anatomia.org.ua/photo/>
2. Артикуляційна гімнастика для малюків. URL: <https://ladonky.rv.ua/artykulyatsijna-gimnastyka-dlyamalyukiv/>
3. Динамічна артикуляційна гімнастика. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GW1RpthklBU>
4. Дихальна гімнастика за авторською методикою О. М. Стрельнікової. Комплекс вправ. URL: http://osvita-mvk.if.ua/content&content_id=1374
5. Літовченко О. В. Патогенетичні механізми заїкання. URL : https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/6_2010/28.pdf
6. М'язи і фасції голови. діафрагма. URL : <https://anatom.ua/basis/text/all/1-24/>
7. Основи масажу. URL: https://www.researchgate.net/publication/286926694_OSNOVI_MASAZU
8. Язык-Анатом. URL : <https://anatom.ua/basis/text/all/2-4/>

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти
(протокол №9 від 09 лютого 2024 р.)